

TEZA:

Obwiniony radca prawny popełnił przestępstwa, będące również deliktami dyscyplinarnymi, za które został skazany prawomocnym wyrokiem sądu. Obwiniony nie tylko kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym będąc w stanie nietrzeźwości o stężeniu aż 2,40 promila alkoholu we krwi, ale także stosował przemoc fizyczną i groźby karalne w stosunku do interweniujących wobec niego funkcjonariuszy Policji, w celu wymuszenia zaniechania dokonania czynności służbowych, a także używał wobec owych funkcjonariuszy słów wulgarnych i powszechnie uznanych za obelżywe.

Kara łączna zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na 2 lata jest w pełni zasadna.

WO-185/22

ORZECZENIE

z dnia 16 marca 2023 r.

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: SWSD Tomasz Jankowski

Sędziowie: SWSD Paweł Libertowski /sprawozdawca/
SWSD Dariusz Smejda

Protokolant: Piotr Ciepliński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Mariusza Łątkowskiego

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2023 r. na rozprawie
sprawy radcy prawnego P.T. (...)

obwinionego o popełnienie przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, poprzez popełnienie w dniu 24.04.2020 r. - stwierdzonych prawomocnym wyrokiem Sądu

Rejonowego Wydział II Karny z dnia 29 grudnia 2020 r. sygn. akt II K 231/20 (utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego Wydział II Karny z dnia 11 sierpnia 2021 r. sygn. akt II Ka 180/21) - przestępstw z art. 224 § 2 k.k. i art. 222 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. oraz z art. 178a k.k.,

z powodu odwołania obrońcy obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 1.08.2022 r. sygn. akt OSD/KR 26/2022 zaskarżającego to orzeczenie w całości na korzyść obwinionego,

orzeka:

1. utrzymuje w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 1.08.2022 r. sygn. akt OSD/KR 26/2022 w całości,
2. kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie obciąża obwinionego r. pr. P. T. w zryczałtowanej kwocie 3.000,00 zł płatnych przez obwinionego na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Orzeczeniem z dnia 1.08.2022 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w sprawie o sygn. akt OSD/KR 26/2022 rozpoznał sprawę r. pr. P.T. uznając obwinionego winnym tego, że w dniu 24.04.2020 r. w miejscowości (...), woj. (...) naruszył zasady etyki zawodowej oraz godność zawodu przez dopuszczenie się postępowania dyskredytującego radcę prawnego w opinii publicznej i podważającego zaufanie do zawodu radcy prawnego polegającego na popełnieniu następującego przestępstwa:

- w dniu 24.04.2020 r. w (...) działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, stosował przemoc fizyczną polegającą na kopaniu po prawej nodze w okolicy kolana post. M.R. - funkcjonariusza Komendy Powiatowej Policji w (...), czym naruszył jego nietykalność cielesną oraz wypowiadał groźby karalne pozbawienia życia i zdrowia w celu zmuszenia funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w (...) sierż. sztab. Z. B. i post. M. R. do zaniechania prawnych czynności służbowych w ramach podjętej w stosunku do niego interwencji, a ponadto poprzez używanie słów wulgarnych i powszechnie uznanych za obelżywe znieważył wskazanych funkcjonariuszy podczas i w

związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych, tj. przestępstwa z art. 224 § 2 k.k. i art. 222 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. – za które to przestępstwo został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Wydział II Karny z dnia 29 grudnia 2020 r. sygn. akt II K 231/20 (utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego Wydział II Karny z dnia 11 sierpnia 2021 r. sygn. akt II Ka 180/21, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

- w dniu 24.04.2020 r. w miejscowości (...), woj. (...) kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki (...) o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości przy zawartości zmierzającej do stężenia 2,40 promila alkoholu we krwi, tj. przestępstwa z art. 178a k.k. – za które to przestępstwo został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Wydział II Karny z dnia 29 grudnia 2020 r. sygn. akt II K 231/20 (utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego Wydział II Karny z dnia 11 sierpnia 2021 r. sygn. akt II Ka 180/21, tj. tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Za każdy z dwóch powyższych deliktów Sąd I instancji wymierzył obwinionemu karę zawieszania prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na 2 lata oraz zakaz wykonywania patronatu na okres 4 lat. Sąd orzekł również w przedmiocie kary łącznej wymierzając w ten sposób obwinionemu karę łączną zawieszania prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na 2 lata oraz zakaz wykonywania patronatu na okres 4 lat. Sąd I instancji obciążył również obwinionego kosztami postępowania w ryczałtowej wysokości 3.000,00 zł.

Od powyższego orzeczenia odwołanie wywiódł obrońca obwinionego na korzyść obwinionego, w całości zaskarżając orzeczenie Sądu I instancji i wnosząc o jego zmianę poprzez orzeczenie wobec obwinionego w miejsce kary zawieszenia kary grzywny i orzeczenie łącznej kary grzywny, względnie o złagodzenie kary zawieszenia w czynnościach zawodowych do minimalnego okresu. Wniesiono w odwołaniu również ewentualnie o uchylene zaskarżonego orzeczenia i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

W odwołaniu zarzucono rażące naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 22 § 1

k.p.k. poprzez oddalenie wniosku obwinionego o zawieszenie postępowania, a także art. 170 § 1 pkt. 3 i pkt. 5 k.p.k. poprzez oddalenie wniosków dowodowych obwinionego zgłoszonych na rozprawie w dniu 1 sierpnia 2022 r. Nadto z daleko posuniętej ostrożności postępowania w odwołaniu podniesiono zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej kary zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres 2 lat.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców prawnych zważył co następuje.

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w całości podziela ustalenia, oceny, wnioski i uwagi ujęte w sposób wyczerpujący w uzasadnieniu orzeczenia Sądu I instancji. W szczególności uwzględnienia wymagają rozważania Sądu I instancji dotyczące wymiaru kary i jej współmierności poparte licznie powołanymi wskazaniem doktryny i judykatury (k. 144-145). Z powyższego już względu nie zasługuje na uwzględnienie zarzut zawarty w odwołaniu obrońcy obwinionego dot. rzekomo rażącej niewspółmierności orzeczonej kary.

Na niniejszym etapie postępowania Sąd II instancji jest związany kierunkiem i zakresem odwołania, które wniesiono w sprawie wyłącznie na korzyść obwinionego. Sąd może zatem jedynie podzielić przekonanie Sądu I instancji, iż orzeczona kara wystarczająco spełni cele zapobiegawcze i wychowawcze w odniesieniu do obwinionego, skutecznie eliminując możliwość ponownego naruszenia porządku prawnego przez obwinionego.

W związku z powyższym wskazać można, iż Sąd nie znajduje żadnych podstaw do uznania orzeczonej wobec obwinionego kary za zbyt surową i zwłaszcza za rażąco zbyt surową (rażąco niewspółmierną). Uzupełniając jedynie stanowisko Sądu I instancji, szczególną uwagę zwrócić należy na fakt, iż zarówno stopień winy obwinionego oraz stopień społecznej szkodliwości czynu w tej sprawie są bardzo wysokie. Czyn obwinionego (przy tym wielość jego zachowań) godzi w fundamentalne zasady i wartości związane z wykonywaniem zawodu radcy prawnego. Były to czyny obwinionego zwrócone przeciwko funkcjonariuszom publicznym wykonującym czynności na służbie wobec obwinionego oraz przeciwko bezpieczeństwu zwłaszcza uczestników ruchu drogowego. Obwiniony w żaden sposób swego działania nie wytłumaczył, nie przyczynił się do wyjaśnienia sprawy. Nie

stwierdzono w sprawie jakichkolwiek okoliczności mogących mieć charakter okoliczności łagodzących przy ocenie postępowania obwinionego.

Takie postępowanie, jak będące przedmiotem oceny w niniejszej sprawie, osoby wykonującej zawód radcy prawnego nigdy nie powinno mieć miejsca, w żadnych okolicznościach.

Istotą wykonywania zawodu radcy prawnego jest wierność złożonemu ślubowaniu, respektowanie porządku prawnego, postawa ujawniająca szacunek i poważanie dla każdego, w tym dla organów państwa i funkcjonariuszy publicznych. Dbać przy tym musi radca prawny, w każdym wypadku tj. przy wykonywaniu czynności zawodowych i w życiu prywatnym, aby jego postępowanie nie godziło w dobre obyczaje i aby nie uchybiało godności zawodu, zwłaszcza aby nie dyskredytowało radcy prawnego w opinii publicznej i aby nie podważało zaufania do zawodu radcy prawnego.

Czyny obwinionego, ich charakter i waga naruszonych dóbr prawem chronionych, wymagają jednoznacznej, surowej reakcji w zakresie celów zapobiegawczych i wychowawczych. Zachodzi w tego typu przypadkach – naruszenia fundamentalnych zasad wykonywania zawodu – konieczność sprostania potrzebom co do kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, co dodatkowo przemawia za wymierzeniem adekwatnej sankcji. Działanie i postawa Obwinionego fundamentalnie godzi w poczucie zaufania do zawodu radcy prawnego w wymiarze indywidualnym i publicznym. W ocenie Sądu nie zachodzi możliwość orzeczenia w tej sprawie łagodniejszej kary niż wynika to z orzeczenia Sądu I instancji.

Również za niezasadny uznać należy zarzut ujęty w odwołaniu, który dotyczy oddalenia wniosku o zawieszenie postępowania. Nie ma w tej sprawie żadnych ku temu podstaw. Trafnie w tym zakresie wypowiedział się już Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Należy zwrócić uwagę, iż obrońca obwinionego na kartach odwołania (k. 153-155) powołał szereg dodatkowych judykatów, cytując fragmenty ich uzasadnień, z których wynika jednoznacznie, iż w postępowaniu dyscyplinarnym Sąd związany jest wyrokiem zapadłym w postępowaniu karnym, przy tym wskazanym jest, aby orzeczenie w postępowaniu dyscyplinarnym zapadło po prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy na gruncie postępowania karnego. Tak się stało w tym wypadku.

Za popełnione przestępstwa – będące również deliktami dyscyplinarnymi – obwiniony został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Wydział II Karny z dnia 29 grudnia 2020 r. sygn. akt II K 231/20 (utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego Wydział II Karny z dnia 11 sierpnia 2021 r. sygn. akt II Ka 180/21.

Nie ma więc żadnych wątpliwości na gruncie niniejszej sprawy, iż obwiniony owego dnia nie tylko kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym będąc w stanie nietrzeźwości przy zawartości zmierzającej do stężenia aż 2,40 promila alkoholu we krwi, ale i obwiniony w stosunku do interweniujących wobec niego funkcjonariuszy Policji stosował przemoc fizyczną, groźby karalne w celu wymuszenia zaniechania dokonania czynności służbowych, a także używał wobec owych funkcjonariuszy słów wulgarnych i powszechnie uznanych za obelżywe.

Nie zmienia powyższego stanu sprawy w żaden sposób ta okoliczność, iż obwiniony wystąpił do Prokuratora Generalnego i do Rzecznika Praw Obywatelskich o wniesienie kasacji w jego sprawie.

W ocenie Sądu nie ma również znaczenia w niniejszej sprawie okoliczność powołana w uzasadnieniu odwołania dot. upatrywanej przez obwinionego rozbieżności twierdzeń co do lokalizacji na ulicy pojazdu obwinionego w świetle uzasadnień dwóch orzeczeń Sądów w postępowaniu karnym. Sąd nie podziela również oceny obwinionego co do istotności zeznań wymienionego w odwołaniu świadka, jaki został przesłuchany w postępowaniu karnym.

Sąd nie podziela również zarzutu ujętego w odwołaniu a dotyczącego oddalenia wniosków dowodowych obwinionego na rozprawie w dniu 1.08.2022 r. Podzielić należy stanowisko Sądu I instancji, iż wnioski te – dowody, które miały być w ich następstwie przeprowadzone - nie miały żadnego znaczenia dla sprawy i zmierzały jedynie w sposób oczywisty do przedłużenia postępowania. Zważyć trzeba, iż do akt sprawy dołączono dwa prawomocne wyroki w postępowaniu karnym z pisemnymi uzasadnieniami. Obwiniony nie wskazał również żadnych istotnych dla sprawy i dla ustalenia odpowiedzialności obwinionego okoliczności, które miałyby zostać ustalone w przypadku uwzględnienia jego wniosków. W istocie wnioski te stanowią jedynie polemikę obwinionego z powołanymi orzeczeniami, jakie zapadły w postępowaniu karnym.

W związku z uwagami zawartymi w treści odwołania można wskazać jedynie, iż istotnie obwiniony uprawniony jest do korzystania z wszelkich przysługujących mu uprawnień wynikających z jego roli w postępowaniu, zwłaszcza od chwili, kiedy stał się jego stroną. W sprawie niniejszej uprawnienia te nie zostały naruszone. Można jedynie ubocznie zwrócić uwagę, iż stosownie do norm przewidzianych w art. 62 ust. 1 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego radca prawny ma obowiązek współdziałać z organami samorządu radców prawnych i wezwany do złożenia wyjaśnień przez m.in. Rzecznika Dyscyplinarnego czy Sąd Dyscyplinarny ma obowiązek złożyć owe wyjaśnienia w określonym terminie. Istotą istnienia i egzekwowania odpowiedzialności dyscyplinarnej i istotą katalogu zasad ujętych w szczególności w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego jest ograniczenie swobody działania radcy prawnego względem swobody osób niezwiązanych normami tego kodeksu.

Jakkolwiek w odwołaniu nie sformułowano żadnych wniosków dowodowych, Sąd zapoznał się z treścią dołączonej do odwołania listy spraw prowadzonych przez obwinionego i przeprowadził w tym zakresie dowód z urzędu. Nie przemawia jednak owa ilość w ocenie Sądu za argumentem podniesionym w odwołaniu, tj. na rzecz zredukowania kary wymierzonej obwinionemu. Jest przeciwnie - fakt, iż obwiniony wykonuje zawód radcy prawnego, jest więc osobą wykształconą i doświadczoną w tak wielu sprawach oraz świadomą znaczenia przedmiotowych czynów podlegających ocenie w tej sprawie oraz świadomą zagrożenia jakie ze sobą niosą, ich karygodności, przemawia w sposób szczególny za surową reakcją również na gruncie odpowiedzialności dyscyplinarnej. Były to przy tym czyny, których charakter określić można jako pospolity, wyjątkowo oburzający w powszechnym odbiorze.

Stosownie do treści art. 70 [6] ust. 2 w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony. Mając na względzie wyżej powołaną normę, kosztami postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym należało obciążyć obwinionego. Zryczałtowaną wysokość przy tym kosztów postępowania ustalono zgodnie z uchwałą nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20.03.2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego [t.j. określony uchwałą nr 621/XI/2022 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 14.06.2022 r.], mając również na uwadze zakres materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz ilość wyznaczonych terminów rozprawy.

